

Taalvaardigheid

Taalvaardigheid heeft te maken met spreken en begrijpen van taal.

Hieronder valt bijvoorbeeld het kunnen maken van goede zinnen, het kunnen gebruiken en begrijpen van woorden.

Normaal ontwikkelt de taal bij een kind spelenderwijs, maar het kan ook gebeuren dat de taal bij kinderen zich niet voldoende ontwikkelt. Je merkt dat bijvoorbeeld doordat het kind je niet begrijpt, of niet in staat is om iets op een goede manier duidelijk te maken.

Het komt vaak voor dat kinderen met een vertraging in hun ontwikkeling, ook een vertraging in de taalontwikkeling hebben. Hierdoor hebben kinderen moeite met het begrijpen wat iemand anders zegt of met vertellen. Ook kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum hebben vaak moeite met het begrijpen en gebruiken van taal.

Het komt ook voor dat kinderen moeite hebben met een specifiek onderdeel van taalvaardigheid, zonder dat dat direct te maken heeft met hun totale ontwikkeling. Hierbij kunt u denken aan het begrijpen en gebruiken van woorden of het vertellen van een verhaal.

Voorbeelden van problemen met het gebruiken van taal:

- het kind gebruikt minder zinnen dan leeftijdsgenoten
- het kind gebruikt weinig of verkeerde woorden (Alles wat rijdt noemt het kind 'auto'. Voorbeeld: trekker wordt auto genoemd.)
- het kind spreekt niet over zijn gevoelens
- het kind heeft moeite met gesprekken (beurt nemen, inspelen op voorkennis van luisteraar)

Voorbeelden van problemen met het begrijpen van taal:

- het kind heeft moeite met het begrijpen van vragen (begrijpt de vraagwoorden 'wie' 'wat' e.d. niet)
- het kind begrijpt de betekenis van woorden niet
- het kind heeft daardoor moeite met het begrijpen van gesprekken, opdrachten en verhalen

Wanneer er sprake is van een verminderde taalvaardigheid bij uw kind is het belangrijk dat hier zo vroeg mogelijk aandacht aan wordt besteed.

Wat doen we op school?

Als uw kind bij ons op school komt, wordt de taalvaardigheid van uw kind beoordeeld door een logopedische screening. Op grond hiervan wordt beoordeeld of uw kind in aanmerking komt voor logopedie om de taalvaardigheid te stimuleren of niet.

Als uw kind voor logopedie in aanmerking komt, wordt er zoveel mogelijk aangesloten bij het taalniveau van uw kind. Ook in de klas gebeurt dit zoveel mogelijk.

Doordat de taal oefeningen die gegeven worden één stapje boven het taalniveau van het kind liggen, kan het kind de nieuwe vaardigheden gemakkelijk leren.

Er wordt geoefend met:

- Begrijpen van opdrachten.
- Begrijpen van verhalen.
- Begrijpen en gebruiken van woorden, aansluitend bij het taalthema of de taalmethode van de klas.
Hierdoor worden woorden vaker geoefend en kunt uw kind deze woorden makkelijker onthouden.
- Maken van zinsvormen die het kind nog niet gebruikt.
- Vertellen van verhalen: 'Wat gebeurt er?' 'Hoe begint het?' 'Hoe loopt het af?'
- Voeren van gesprekken: 'Hoe begin je?' 'Wat ga je zeggen?' 'Hoe zeg je dat?'

Wanneer een kind logopedie heeft, wordt er met u contact gehouden door middel van een huiswerkschrift/mapje. Daarin wordt iedere week een opdracht geschreven. Hierdoor kunt u de dingen die het kind geleerd heeft herhalen, zodat het goed onthouden wordt en blijft u goed op de hoogte over wat er gebeurt tijdens de logopedie.

Tips voor thuis

De taalontwikkeling van een kind is heel belangrijk. Taal is belangrijk om de wereld om je heen te begrijpen, om dingen te vragen. Taal is ook nodig om dingen te leren en om te vertellen over jezelf. Dat mag uw uitgangspunt zijn. Als u de taalontwikkeling van uw kind wilt stimuleren hoeft u dus geen juf of therapeut te zijn. Het is juist belangrijk om zo 'gewoon' mogelijk met uw kind te communiceren.

Wat kunt u doen?

Praten

- Praat veel met en tegen uw kind. Praat over wat u doet. Bijvoorbeeld als u aan het soep koken bent, kunt u zeggen: 'Even in de soep roeren'.
- Leg de woorden die uw kind niet begrijpt uit door iets te laten zien, ruiken, voelen of proeven, door iets voor te doen of door een foto of tekening te laten zien.
- Praat over wat uw kind doet. 'Ik zie dat je een tekening maakt. Wat teken je?'
- Gebruik zinnen die iets langer zijn dan de zinnen die uw kind maakt. Uw kind begrijpt deze zinnen en leert tegelijk een zinsvorm die een stapje moeilijker is.
- Wanneer uw kind in kromme zinnen praat, herhaal dan wat uw kind heeft gezegd op de goede manier. Zo leert hij hoe het moet zonder het gevoel te hebben dat wat hij zei fout was.
- Stop af en toe even met praten, zodat uw kind ook tijd heeft om antwoord te geven.
- Stimuleer het denken van uw kind door vragen te stellen over gebeurtenissen ('Waarom heb ik vandaag een paraplu nodig?').

Liedjes zingen

Wat is er nou leuker om samen met uw kind liedjes te zingen? Het is gezellig, maar ook heel goed voor zijn taalontwikkeling. Er zijn ook kinderliedjes waarbij de beweging van belang is, zodat het ook nog eens goed kan zijn voor de motorische ontwikkeling.

Voorlezen

Bijna ieder kind houdt van voorlezen. Met name prentenboeken zijn populair, ook voor kinderen die ouder zijn dan 6 jaar.

Probeer aan te sluiten bij het taalniveau en de interesse van uw kind.

Lees samen verhalen en vertel ze om de beurt.

Praat over wat er gebeurt in het verhaal en hoe het zou kunnen aflopen. Steeds hetzelfde boek lezen is niet erg.

Er zijn veel mooie prentenboeken. Daarnaast zijn er de kijk- en leerboeken van Bas (voor kinderen van 3-8 jaar) en de boeken uit de serie 'Kijk om je heen' (voor kinderen vanaf 8 jaar).

www.bol.com → zoek op: *Kijk om je heen of Bas, Dagmar Stam*

Tips bij voorlezen

- Samen lezen

Voorlezen hoeft geen éénrichtingsverkeer te zijn. Laat uw kind bijvoorbeeld woorden aanvullen of kleuren aanwijzen. Als hij een boekje al kent, kunt u hem vragen het vervolg te voorspellen, of zelf een verhaaltje te maken bij de plaatjes. Praat over wat jullie samen zien.

- Afwisselen

Om het voor uzelf leuk te houden, kunt u proberen een boekje iedere keer een beetje anders voor te lezen. U hoeft u niet eens precies aan de woorden te houden die in het boekje staan. Zo wordt het voorlezen van wéér hetzelfde boekje iedere keer een nieuwe uitdaging.

- Nadenken

Stel eens een vraag: “Wat denk je: zal het eendje zijn mama weer vinden?”, “Dat heb jij ook wel eens gedaan, weet je nog? Wat gebeurde er toen ook al weer?”, “Wie vind jij het grappigst; de prinses of de koning? Ken je iemand die ook grappig is?” “Wat zou jij gedaan hebben als jij die koning was?” Vaak ontstaan er zo leuke en gezellige gesprekjes!

Spelletjes doen

Spelletjes als memory, kwartet en ‘Wie is het?’ zijn spellen die veel kinderen erg leuk vinden. Deze spelletjes kosten niet veel tijd en kunnen samen met andere gezinsleden worden gespeeld. In deze spellen leren kinderen woorden rond een thema (kip, haan, kuiken en ei horen bij elkaar). Ze leren ook beurtgedrag: eerst mag jij praten, daarna ik.

Ook leren ze vragen stellen: ‘Mag ik...’ of ‘Is het een jongen?’.

Digitale prentenboeken lezen

Op diverse website zijn digitale prentenboeken gratis te openen. Het kind bekijkt de bladzijde, terwijl de computer het verhaaltje per bladzijde leest. Wil het kind de bladzijde nog een keer luisteren? Of naar de volgende bladzijde gaan? Een klik met de muis en de computer leest weer verder.

<http://www.schoorbordportaal.nl/schoorborden/catalogus.html?vakgebied=prentenboeken>

<http://www.schooltv.nl/docent/project/1556450/koekeloere/2495937/prentenboekendossier/>

<http://www.kleutergroep.nl/Boeken/online%20boeken%20index.htm>

<http://www.meestermichael.nl/leerlingen/1-2.htm>

Computerspelletjes doen

Er is veel verantwoorde, educatieve software te koop. Een voorbeeld hiervan zijn de cd-roms van ‘Bas gaat digitaal’.

Op internet zijn websites waarop kinderen leerzame spelletjes kunnen doen.

<http://www.meestermichael.nl> - spelletjes, prentenboek, oefeningen voor kinderen van groep 1 tot groep 8

<http://leestrainer.nl/index.html> - oefeningen van cito

<http://www.kinderspelletjes.nl/school/> - spelletjes die met taal te maken hebben